

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาองค์ประกอบความเป็นเลิศในการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูล วิธีจัดกระทำกับข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

1. ประชากร ได้แก่ ครู ใหญ่และครู รวม 2,350 คน จากโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประเภทสามัญศึกษา ระดับอนุบาลศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 120 โรงเรียน

2. ผู้ให้ข้อมูล ได้สุ่มแบบจัดชั้นภูมิ (stratified random sampling) ดังนี้

2.1 ครูใหญ่ทุกคน จำนวน 120 คน

2.2 ครู จำนวน 2,230 คน ตามสัดส่วนของยามานะ (มลิวัลย์ สมศักดิ์ 2543 : 90 อ้างอิงมาจาก Yamane 1973 : 725) จำนวน 340 คน แล้วสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับฉลากคั่งปรากฏตามตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ครูใหญ่	120	120
ครู	2,230	340
รวม	2,350	460

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเอกสารที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบของความเป็นเลิศ และประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียนเอกชน มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบความเป็นเลิศในการบริหารมี 8 องค์ประกอบ ดังนี้ มุ่งการปฏิบัติ (a bias for action) มีความใกล้ชิดกับลูกค้า (close to the customer) มีความอิสระในการทำงานและความความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการ (autonomy and entrepreneurship) เพิ่มผลผลิตโดยอาศัยบุคลากร (productivity through people) การสัมผัสงานและยึดคุณค่า (hands-on and value driven) ทำแต่ธุรกิจที่มีความเชี่ยวชาญและเกี่ยวเนื่อง (stick to the knitting) รูปแบบเรียบง่ายและจำกัดจำนวนบุคลากร (simple form and lean staff) เข้มงวดและผ่อนปรนในเวลาเดียวกัน (simultaneous loose – tight properties) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

5	คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มาก
3	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	น้อย
1	คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์กร 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการปรับตัว (adaptive ness) ด้านการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (goal attainment) ด้านความพึงพอใจของบุคลากร (employee component) ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ (managerial policies & practices) ด้านลักษณะขององค์กร (organizational characteristics) มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า (rating scale)

5	คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มาก
3	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	น้อย
1	คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือองค์ประกอบความเป็นเลิศในการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วพิจารณาสร้างคำถามดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับองค์ประกอบความเป็นเลิศในการบริหาร และประสิทธิผลองค์การ

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและนิยามตัวแปร

3. ออกแบบสอบถามตามนิยามตัวแปร ดังนี้

3.1 องค์ประกอบของความเป็นเลิศในการบริหาร ภายใต้องค์ประกอบตามทฤษฎีของโทมัส เจ ปีเตอร์ และ โรเบิร์ต เอช วอเตอร์แมน จูเนียร์ (Thomas J. Peters and Robert H. Waterman, Jr : InSearch of Excellence โดย วีระชัย ดันดีวีระวิทยา 2530) ดังนี้ มุ่งการปฏิบัติ (a bias for action) มีความใกล้ชิดกับลูกค้า (close to the customer) มีความอิสระในการทำงาน และความความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการ (autonomy and entrepreneurship) เพิ่มผลผลิตโดยอาศัยบุคลากร (productivity through people) การสัมผัสงานและยึดคุณค่า (hands-on and value driven) ทำแต่ธุรกิจที่มีความเชี่ยวชาญและเกี่ยวเนื่อง (stick to the knitting) รูปแบบเรียบง่ายและจำกัดจำนวนบุคลากร (simple form and lean staff) เข้มงวดและผ่อนปรนในเวลาเดียวกัน (simultaneous loose – tight properties)

3.2 ประสิทธิภาพองค์การ (effectiveness) ภายใต้องค์ประกอบตามทฤษฎีกรอบแนวคิดของ Theodore Caplow , Duncan and RicharM. Steers ได้บูรณาการเป็นแนวคิดของผู้วิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนเอกชน 5 ด้านดังนี้ ด้านการปรับตัว (adaptive ness) ด้านการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (goal attainment) ด้านความพึงพอใจของบุคลากร (employec component) ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ (managerial policies & practices) ด้านลักษณะขององค์การ (organizational characteristics)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง และรับการเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุง

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ นายเฉลิมพันธ์ สุวรรณชนะ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดนครศรีธรรมราช นายคุณิต หวันเหล็ม หัวหน้ากลุ่มแผนงาน และติดตามประเมินผล นายประดิษฐ์ ทองคำปลิว หัวหน้าศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) และนำผลการประเมินมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับประเด็นหลักของเนื้อหา

ตามโครงสร้าง (IOC) ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่าคำถาม สอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนข้อที่คำถามที่มีดัชนี ต่ำกว่า 0.50 ได้ปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขจากข้อ 5 ไปทดลองใช้ (try out) กับครูใหญ่ และครูโรงเรียนเอกชน อำเภอปากพะยูน และอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 10 โรงเรียน จำนวน 100 คน มาคำนวณหาค่าจำแนก โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (simple correlation) ของเพียร์สัน ระหว่างรายชื่อกับคะแนนรวมและหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ (บุญชม ศรีสะอาด 2538 : 163) โดย หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (มลิวัลย์ สมศักดิ์ 2543 : 133,135) ได้องค์ประกอบความเป็นเลิศในการบริหารของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เท่ากับ 0.97 และประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครศรีธรรมราชเท่ากับ 0.95

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเอกชน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และดำเนินการตามขั้นตอนงานวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ศึกษาแล้ว มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows ตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของแบบสอบ เพื่อคัดเลือกเอาเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพื่อหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและร้อยละ

3. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับองค์ประกอบความเป็นเลิศในการบริหาร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของเบสต์ (นิตยา จันทร์คณาโชค 2538 : 70 ; อ้างอิงมาจาก Best 1997 : 184) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

4. ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของเบสต์ (นิตยา จันทร์คณาโชค 2538 : 70 ; อ้างอิงมาจาก Best 1997 : 184)

- ระดับองค์ประกอบขององค์ประกอบของประสิทธิผลองค์การ
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

5. ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบความเป็นเลิศในการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows ในการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติดังนี้

1. ค่าร้อยละ (percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (mean)
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)